

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Матеріали доповідей
міжнародної науково-практичної конференції студентів**

**НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АГРОНОМІЇ,
ЗЕМЛЕУСТРОЇ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ**

18 квітня 2019 року

**Біла Церква
2019**

Даниленко А.С., академік НААН, ректор, голова оргкомітету;

Новак В.П., д-р біол. наук, перший проректор, проректор з організаційної роботи;

Варченко О.М., д-р екон. наук, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету;

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності;

Зубченко В.В., канд. екон. наук, начальник відділу навчально-методичної та виховної роботи;

Хахула В.С., канд. с.-г. наук, декан агробіотехнологічного факультету;

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, голова НТТМ університету;

Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ агробіотехнологічного ф-ту;

Царенко Т.М., канд. вет. наук, начальник відділу науково-дослідної та інноваційної діяльності;

Судика Н.В., зав. редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар;

«Новітні технології в агрономії, землеустрої та садово-парковому господарстві»: Матеріали доповідей державної науково-практичної конференції студентів, 18 квітня 2019 року. Біла Церква, 2019. 96 с.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ідентифікація ознак зернобобових культур (горох, соя): навчальний посібник / за ред. В. В. Кириченка. Х.: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва УААН. 2009. 172 с.
2. Розвадовський А.М. Інтенсивна технологія вирощування гороху: монографія. К. Урожай, 1988. 96 с.
3. Кулешова М.К. Посевные качества и урожайные свойства семян гороха при разных способах посева и нормах высева. Селекция и семеноводство. 1991. № 2. С. 51–53.

УДК 633.174

ПАНЧЕНКО М.Т., студент 3 курсу
СТОЛІТНЯ В.А., студентка 5 курсу
Науковий керівник – **ПАНЧЕНКО Т.В.**, канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ ГУСТОТИ СТЕБЛОСТОЮ СОРГО ЗЕРНОВОГО У ЗОНІ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

У світовому землеробстві за валовим збором зерна сорго займає п'яте місце серед зернових і третє – серед зернофуражних культур.

Для районів з річною кількістю опадів 400 мм і менше сорго набуває особливого значення, формуючи в умовах дефіциту вологи більш високі і стійкі врожаї зерна, ніж інші кормові культури. Наприклад, в зонах нестійкого зволоження півдня України сорго останнім часом витісняє кукурудзу, посіви якої часто страждають від посухи. Широке використання інтенсивних технологій, особливістю яких є активне управління процесами розвитку елементів врожайності, забезпечує стабільне отримання врожаїв зерна 50-70 ц/га на богарі і до 100-120 ц / га при зрошенні.

Однією з причин низької урожайності зерна сорго, яка стримує широке впровадження його у виробництво, є недосконалість, а часто і порушення технології вирощування культури.

Ключові слова: сорго зернове, густина стеблостою, вологість ґрунту, фотосинтетичний потенціал, площа листя.

Густина стеблостою – найбільш важливий і досить добре регульований елемент продуктивності. З агрономічної точки зору оптимальною вважається така густина, при якій можливе отримання з гектара максимальної урожайності основної продукції. При вирощуванні сорго формування оптимальної густоти стояння рослин має найчастіше вирішальне значення в отриманні високого врожаю.

Будучи високопластичний культурою, сорго формує середній рівень врожайності в великому діапазоні площ живлення. Так, середній рівень продуктивності при розміщенні на одиниці площі невеликої кількості рослин формується за рахунок інтенсивного куціння і формуванні крупних волотей, в загущених же посівах – за рахунок збільшення кількості продуктивних волотей на одиниці площі при низькому куціння і зменшенні маси зерна. Така реакція сорго на зміну площі живлення зумовила велику різноманітність рекомендованих способів сівби та різної густоти стояння рослин. У виробничій практиці визначення густоти стояння сорго носить емпіричний характер без урахування біологічних особливостей сортів та агроекологічних умов вирощування і тому коливається в широкому діапазоні - від 80-100 тис. до 700-800 тис. шт./га. Найчастіше сіють сорго з шириною міжрядь 70 см, що зумовлено використанням для сівби кукурудзяних сівалок, а не біологічних потреб рослин. У разі застосування зернових сівалок ширина міжрядь варіюється в межах від 15 до 90 см, бурякових – вона становить 45 см [1, 2].

З огляду на суперечливість думок про роль способів та густоти сівби сорго в формуванні урожайності зерна, необхідно провести аналіз і узагальнити різні результати досліджень з метою виявлення господарсько доцільної густоти стояння рослин сорго.

Експериментальні дані і досвід вирощування сорго в різних регіонах України показують, що оптимальні показники густоти рослин та ширини міжрядь повинні

визначатися умовами вирощування, особливо забезпеченістю вологою. Так, на зрошуваних землях півдня України найбільш сприятливим є загущений посів – до 200-250 тис. шт./га. Високопродуктивні гібриди сорго за такого стеблостою забезпечують урожайність зерна понад 100 ц/га. У таких посівах формується найбільша листкова поверхня (в фазу викидання волотей понад 73,5 тис. м²/га), максимальний фотосинтетичний потенціал (5,25-5,43 млн м²/дн/га) і урожайність (92 107 ц / га) [3, 4].

За оптимального режиму зволоження підвищуються всі показники фотосинтетичної діяльності рослин, що і визначає зростання продуктивності сорго. На дослідному полі НВЦ БНАУ при густоті продуктивних стебел 200-250 тис. шт./га та кількості опадів у період вегетації біля 300 мм, збільшується індекс листкової поверхні в 1,7 рази, фотосинтетичний потенціал в 2,1 рази. За таких умов посіви сорго використовують 2,5-3 % ФАР і формують урожайність зерна до 95 ц/га. За недостатньо зволоження, особливо і період викидання мітелок та наливу зерна, вища урожайність формувалася за густоти продуктивних стебел 120-150 шт/м².

Висновок. Аналіз залежності урожайності сорго зернового від густоти стояння та ширини міжрядь різних за морфологічними ознаками сортів і гібридів сорго в умовах центрального Лісостепу України дозволяє зробити наступні висновки.

В умовах достатнього зволоження максимальні урожайність сорго формуються за густоти стояння 200 250 тис. шт./га.

Оптимальна густота стояння сорго зернового у посушливі роки з сумою опадів біля 400 мм – 120-150 тис. шт./га.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вахопский Э.К. Влияние густоты стояния растений, сроков и способов посева на формирование урожайности новых сортов зернового сорго селекции Ставропольского НИИСХ: автореф. дис. ... канд. с.-х. наук. Ставропольский НИИСХ, Ставрополь, 1984. 24 с.

2. Вирощування сорго – успішна сівба. Жур. Агронам. 28.02.2018 URL: <https://agronom.com.ua/vyroshhuvannya-sorgo-uspishna-sivba/>

3. Малиновский Б.Н., Валуев Н.В., Галайко С.Т. Возделывание зернового сорго по интенсивной технологии/ Кукуруза и сорго. 1986. № 1. С. 30–31.

4. Олексенко Ю. Ф. Прогрессивная технология возделывания сорго. Киев: Урожай, 1986. 79 с.

УДК 635.13

ЧЕРНИЩУК В.А., студент 5 курсу

Науковий керівник – **ПАНЧЕНКО Т.В.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗМІНА ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЗЕРНА ГРЕЧКИ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ ВИСІВУ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Гречка займає особливе місце серед сільськогосподарських культур, які вирощують в Україні. Інтерес до продукції з боку споживачів був і залишається стабільним, а от виробники останнім часом досить часто відмовляються від її вирощування, надаючи перевагу прибутковішим культурам. Серед чинників, які впливають на таку ситуацію, є невисока врожайність гречки та її нестабільність за роками. Підвищення урожайності та поліпшення показників якості зерна – кінцеве завдання будь – якої технології вирощування культури.

Ключові слова: гречка, норми висіву, якість зерна, маса 1000 насінин, вихід ядра, густота рослин.

Якість зерна гречки залежить від багатьох показників, основні з них погодні умови в період вирощування, величина урожайності, просторове розміщення рослин, елементи технології вирощування. Краща якість та урожайність зерна за даними П.Д. Клименка, Л.З. Сікана, В.М. Ткачука, В.І. Шутенка [1] в умовах Київської області за інтенсивної технології

ЗМІСТ

Алексеева Т.М. Ентомокомплекс агробіоценозу кукурудзяного поля насінневого заводу «Вауер» Попільнянського району Житомирської області.....	3
Марчук А.М. Вплив елементів технології вирощування на продуктивність сочевиці.....	4
Грисюк О.Б. Узагальнення досвіду створення лісових культур дуба звичайного у приміській зоні м. Біла Церква.....	5
Вовк М.С., Шевченко В.В. Фази росту й розвитку нуту та тривалість міжфазних періодів залежно від умов зволоження та температури в роки вирощування.....	7
Таубе С.Б. Вплив біопрепаратів, регуляторів росту, мікродобрих і фунгіцидів на продуктивність і стійкість до хвороб гороху посівного в умовах ПП «ТИЩЕНКО» Білоцерківського району Київської області.....	8
Серватинська Д.В. Вплив строків сівби та покриття ґрунту рослинними рештками на продуктивність кукурудзи.....	10
Куделько В.В. Продуктивність сорго цукрового залежно від контролювання чисельності бур'янів у посівах.....	12
Боцвін А.В. Вплив норм висіву гречки на висоту рослин та кількість листків в умовах дослідного поля НВЦ БНАУ.....	13
Скиба Б.В. Вихідний матеріал в селекції пшениці ярої на адаптивність.....	15
Гніденко Г.М. Вплив норм висіву гречки на проходження фенологічних фаз та тривалість міжфазних періодів.....	16
Фулга А.М. Південна соняшникова шипоноско (<i>Mordellidae, mordellistena parvuliformis</i> stshegol – bar. 1930) – небезпечний шкідник соняшнику в степу України.....	18
Робакідзе Л.А., Ковальчук С.В. Зміна висоти рослин нуту залежно від технологічних прийомів вирощування в умовах центрального Лісостепу України.....	19
Леваднюк Ю.А. Формування продуктивності гороху залежно від норми висіву.....	21
Панченко М.Т., Столітня В.А. Формування густоти стеблостою сорго зернового у зоні центрального Лісостепу України.....	22
Чернищук В.А. Зміна показників якості зерна гречки залежно від норм висіву в умовах центрального Лісостепу України.....	23
Чупряк О.Р. Ентомокомплекс агробіоценозу ріпакового поля та ефективність хімічного захисту від фітофагів в умовах ТОВ «Добробут» Жашківського району Черкаської області.....	25
Панкратов Я.В., Литвиненко К.С. Формування кількості стебел у сортів пшениці м'якої ярої.....	26
Савченко А.О. Проблема поширення амброзії полинолистої на території України.....	27
Приндюк М.О. Формування довжини стручка та кількості насінин у ньому в номерів мутантного походження ріпаку ярого.....	29
Чорний С.В., Мащенко Я.Т., Карета Я.О. Особливості формування і успадкування маси 1000 зерен лініями виділеними з популяції сорто-мутантних гібридів пшениці м'якої озимої.....	31
Хоменко Є.Ю., Штанько І.Я. Вплив генотипу на мінливість кількості зерен у головному колосі сортів пшениці м'якої озимої в умовах дослідного поля НВЦ БНАУ.....	33
Івашко Б.В. Продуктивність цукрових буряків залежно від способів обробки насіння.....	34
Гуцалюк Н.В., Войченко Т.О. Оцінка сортів та гібридів кавуна за господарсько цінними ознаками в умовах плівкових необігрівних теплиць.....	36
Гайченя М.В., Косенко В.В., Кобзар В.Б. Особливості формування і детермінації кількості колосків в колосі у ліній пшениці м'якої озимої, отриманих за сорто-мутантної гібридизації.....	37
Нікітчук К.А., Ломака П.О. Добір вихідного матеріалу для селекції ячменю ярого за стійкістю до хвороб в умовах НВЦ БНАУ.....	39
Савіцький Я.О., Хоменко С.О., Крицька М.О. Прояв і успадкування кількості зерен з головного колосу у ліній пізніх поколінь пшениці озимої, виділених з популяції сорто-мутантних гібридів.....	40
Свідлов В.О. Оцінка сортів та гібридів огірка за господарсько цінними ознаками в умовах плівкових необігрівних теплиць.....	42